

РЕШЕНИЕ

№ 692

гр. София, 11.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 15-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на двадесет и седми септември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Даниела Дончева

Членове: Красимир Маринов
Капка Павлова

при участието на секретаря Диана В. Аначкова
като разгледа докладваното от Красимир Маринов Въззивно търговско дело
№ 20211001000404 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258-273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх. № 262238/18.03.2021 г., подадена от И. С. В. от гр. ***, ул. „****“ 52Б, ет. 1, ап. 1, с ЕГН:***** чрез адвокат М.М. срещу решение № 260027/17.02.2021 г., постановено по търг. дело № 46/2020 г. по описа на Окръжен съд – София, с което са отхвърлени като неоснователни иските по чл. 534 ТЗ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, предявени от жалбоподателя срещу Ц. М. М. от гр. ***, ул. „****“ № 1, с ЕГН:***** за заплащане на следните суми: 75 000 лева по запис на заповед, издаден на 16.04.2010 г. с падеж 16.04.2015 г. ведно с лихва за забава към главницата в размер на 37 346.50 лева за периода от 17.04.2015 г. до 12.03.2020 г., както и законна лихва от датата на подаване на искова молба до окончателното изплащане на сумата; както и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК И. С. В. е осъден да заплати на Ц. М. М. сумата в размер на 4 361 лв. - разноски по делото.

Жалбоподателят счита решението за неправилно, незаконосъобразно, постановено в противоречие със съдебната практика, при неправилно възприета фактическа обстановка, както и необосновано, поради липса на мотиви.

Твърди, че на 13.03.2020 г. подал искова молба пред Софийски окръжен съд срещу лицето Ц. М. М. за това, че на 16.04.2010 г. последният по силата на запис на заповед, подписана на 16.04.2010 г. се задължил неотменимо и безусловно да му предаде сумата от 75 000 лева на дата 16.04.2015 г., платима в гр. ***, община ***, ул. „****“ 13. Вследствие на неизпълнението по записът на заповед, предявил иск по реда на чл. 534, ал. 1 ТЗ. След размяната на книжа, съдът насрочил дело, в хода на което била извършена съдебно-почеркова експертиза във връзка с

оспорване от страна на ответника полагането на подпис от негова страна върху въпросния запис на заповед. По делото не били налице твърдения нито от ищеца, нито от ответника за наличие на каквито и да било каузални отношения, с оглед на което крайният изход на делото бил изключително в зависимост от крайното заключение на експерта - вещо лице. След представяне на протокола от заключението на вещото лице - И. И. И. експерт-криминалист и вещо лице от списъка на вещите лица на СГС и изслушване на експертното заключение в съдебно заседание, окръжният съд приел заключението и оставил без уважение искането на ищцовата страна за назначаване на повторна или разширена тройна съдебно-почеркова експертиза, въпреки посочените от ищеца редица противоречия, намиращи се в протокола от експертизата и въпреки факта, че вещото лице не успяло да отговори по същество на редица зададени въпроси по отношение на заключението му. Вследствие на което, първоинстанционният съд постановил това свое порочно решение, с което отхвърлил като неоснователни исковете предявените искове по чл. 534 ТЗ и по чл. 86, ал.1 ЗЗД.

Излага подробни доводи за необоснованост и неправилност на заключението на вещото лице, което било прието от съда изключително погрешно, без каквито и да било мотиви и въпреки възраженията на ищеца.

Посочва, че окръжният съд не положил старателни усилия, за да издири обективната истина и да постанови правилно и обосновано съдебно решение. Крайният съдебен акт щял да бъде с различно съдържание, ако съдът проявил необходимата грижа, за да издира реалната, действителната фактическа обстановка, а именно факта на подписването на записа от Ц. М. М.; съобразил противоречията на експерта и последваща експертиза дала различно становище спрямо първата.

По отношение на мотивите на съда твърди, че те били изключително лаконични, приравнени до липса на такива. Съдът въобще не направил коментар, нито анализ на посочените от ищеца нарушения и противоречия в протокола от експертизата, нито пък задал каквито и да било въпроси на вещото лице по отношение на възложената му задача. Не били изследвани и въпросите по отношение на така представения материал за сравнително изследване. Не бил допуснат и материал за сравнителен анализ, който да изхождал и от ищцовата страна. Съдът просто приел, че щом вещото лице отговорило на въпросите на ищеца, макар и лаконично и уклончиво, то автоматично следвало, че заключението му следвало да бъде прието и съответно да не бъде представена възможност за проверка на подписа - поне още веднъж, дори и от едно вещо лице, различно от експерт-криминалиста - И. И..

По тези оплаквания, жалбоподателят моли въззивния съд да отмени така обжалваното решение като неправилно и необосновано и постанови ново, с което да уважи предявените искове, както и да присъди в полза на ищеца направените от него разноски по делото.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК ответникът по делото Ц. М. М. чрез адвокат Ч.П. е подал отговор, с който оспорва въззивната жалба като неоснователна и моли въззивния съд да я остави без уважение като потвърди обжалваното решение. Претендира присъждане на разноски.

Софийският апелативен съд, след като се запозна с доводите на страните и доказателствата по делото, намира жалбата за процесуално допустима – подадена е в законоустановения срок за обжалване по чл. 259, ал. 1 ГПК от процесуално легитимирана страна, имаща правен интерес от обжалване и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, а разгледана по същество я намира за неоснователна поради следните съображения:

Производството пред Окръжен съд – София е образувано по искова молба на И. С. В. срещу Ц. М. М., с която се претендира ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 75 000 лв. по запис на заповед, издаден на 16.04.2010 г. с падеж 16.04.2015 г. ведно с лихва за забава към главницата в размер на 37 346.50 лева, за периода от 17.04.2015 г. до 12.03.2020 г., както и законна лихва от датата на подаване на искова молба до окончателното изплащане на сумата.

Ищецът твърди, че на 16.04.2010 г. в гр. Пирдоп предал на ответника сумата от 75 000 лв. срещу подписана от него запис на заповед, с която се задължавал неотменимо и безусловно да му възстанови същата сума на 16.04.2015 г., платима в град ***, ул. „***“ № 13. На датата на падежа не било изпълнено поетото задължение от страна на ответника. Ищецът не успял да се свърже с ответника въпреки многократни опити и чрез нотариус Е. Д. П. до последния била изпратена покана за доброволно изпълнение, но адресатът отказал да я получи. Ищецът навежда и доводи, че правата му по предявяване на искове по чл. 531, ал. 1 ТЗ били погасени на 16.04.2018 г., по силата на чл. 534, ал. 1 вр. ал. 2 ТЗ, поради което имал законовото основание да предяви иск за неоснователно обогатяване, който иск е с нова 3-годишна давност, считано от 16.04.2018 г. до 16.04.2021 г.

В срока по чл.367 ал.1 от ГПК ответникът Ц. М. М. е подал писмен отговор, с който оспорва предявения иск по основание и размер, като недоказан, неоснователен, поради което моли да бъде отхвърлен.

Оспорва автентичността на приложения от ищеца запис на заповед като твърди, че този документ не бил съставен и не бил подписан от него, поради което записът на заповед бил недействителен, поради липса на подпис от лицето, посочено за негов издател, поради липсата на задължителния реквизит по чл. 535, т. 7 ТЗ и следователно този документ не представлявал запис на заповед по арг. от чл. 536, ал. 1 ТЗ и същия не бил породил действие за ответника, което водело до неоснователност и недоказаност на предявените искове.

Оспорва наведеното от ищеца каузално правоотношение – договор за заем, като твърди, че невярно било твърдението на ищеца, че предал на ответника паричната сума в размер на 75 000 лв. и че процесният запис на заповед бил издаден като обезпечение на задължението за връщане на заетата сума. Ответникът никога не бил получавал от ищеца въпросната сума нито в брой, нито по банков път, нито по какъвто и да било друг начин, при което между страните не било налице облигационно отношение или каквото и да било друго отношение, което да обосновало предаването на процесните средства, нито такова предаване се било осъществило.

Излага и съображения, че процесният запис на заповед нямал и характер на разписка по смисъла на чл. 77 ЗЗД и не представлявало доказателство за предадената сума.

Твърди и че по така предявения иск за неоснователно обогатяван основен момент заемало изследването дали записът на заповед бил редовен от външна страна и действителен според изискванията на ТЗ, а с оглед абстрактния характер на тази сделка и при възражение следвало да бъдат установени и каузалните правоотношения между страните. Недействителността на процесния запис на заповед, водела до неоснователност на предявеният иск, а недоказването на каузалното отношение на което почивал записа на заповед водело за последица и на липсата на задължение по последната.

Оспорва като неоснователен и недоказан и предявения иск за лихва за забава, който не бил мотивиран и без основание, а след като главният иск бил неоснователен и недоказан, то и този акцесорен иск също бил такъв. Не бил доказан и установен и размера на тази претенция.

Прави възражение за изтекла погасителна давност, както на вземането по запис на заповед, така и на претендираните лихви за забава. И двете вземания се погасявали с кратката тригодишна давност, с оглед на което към датата на подаване на исковата молба и двете вземания били погасени по давност.

В срока по чл. 372, ал. 1 ГПК ищецът И. С. В. е подал допълнителна искова молба, с която уточнява основанието иска, а именно чл. 534, ал. 1 ТЗ като наведените в исковата молба сведения за предадената на ответника сума в заем не следвало да се счита за релевантно обстоятелство. Излага доводи, че възраженията на ответника, че издадената запис на заповед била издадена по повод каузално правоотношение, а именно договор за заем, както било твърдяно в исковата молба, били неоснователни и не били релевантни по отношение на настоящото производство.

Счита за неоснователно така направеното от ответника възражение за изтекла погасителна давност на вземането по запис на заповед. Твърди, че основанието на исковата претенция била чл. 534, ал. 1 ТЗ, а по силата на ал. 2 от същата разпоредба искът се погасявал с тригодишна давност като същата започвала да тече от деня на изгубване на исковите по менителницата, запис на заповед или чека. В настоящия случай исковите по запис на заповед били изгубени на 17.04.2018 г., именно от която дата започвала да тече тригодишна давност за предявяване на специфичния менителничен иск за неоснователно обогатяване по чл. 534, ал. 1 ТЗ.

В срока по чл. 373, ал. 1 ГПК ответникът Ц. М. М. е подал отговор на допълнителната искова молба, с който поддържа всички свои възражения и доводи, при което оспорва допълнителните твърдения и съображения на ищеца, наведени с допълнителната искова молба.

Моли съда да отхвърли изцяло предявените искове, като неоснователни и недоказани, като претендира направените в производството съдебни разноски и адвокатски хонорар.

Настоящият въззивен съдебен състав на Апелативен съд – София намира, че в случая така предявените искове са с правно основание чл. 534 ТЗ и чл. 86 ЗЗД, същите са процесуално допустими, поради което правилно са били разгледани по същество от първоинстанционния съд и с оглед на което постановеното решение се явява допустимо, а относно законосъобразността му по същество на спора, на основание чл. 269 ГПК извърши преценка в рамките на наведените с въззивната жалба доводи, при което намира следното:

Ищецът е представил в оригинал запис на заповед от 16.04.2010 г. (л. 42), с която издателят – ответникът Ц. М. М. се е задължил неотменимо и безусловно да заплати на 16.04.2015 г. срещу представянето на този запис на заповед на И. С. В. или на негова заповед сумата 75 000 лв., платима в град ***, ул. „****“ № 13 и платима на 16.04.2015 г.

С нотариална покана (л. 7-8) чрез нотариус Е. Д. П. ищецът е поканил ответника да му заплати сумата по запис на заповед от 16.04.2010 г. ведно с лихва в размер на 36 513 лв., която покана е връчена на адресата на 06.02.2020 г. при условията на отказ, видно от приложената разписка (л. 9).

По делото е приета съдебно-почеркова експертиза, изготвена от вещото лице И. И. И.. Съгласно заключението, в процесния запис на заповед от 16.04.2010 г. подписът за издател на Ц. М. М. не е положен от него.

В настоящото възивно производство, с оглед възраженията по въззивната жалба е допусната и приета от съда повторна тричленна съдебно-графическа експертиза, изготвена от вещите лица С.Х., С.Ц. и Л.Г.. Съгласно заключението им подписът за „издател“ на процесната запис на заповед

(приложена в оригинал на л. 42 от търг. дело № 46/2020 г. по описа на Окръжен съд – София) от името на Ц. М. М. не е положен от ответника Ц. М. М..

С оглед на така установеното от фактическа страна, от правна такава настоящият съдебен състав приема следното:

Искът по чл. 534, ал. 1 от ТЗ е специален менителничен иск, приложим при възникнали менителнични правоотношения и затова релевантни с оглед основанието на този иск предпоставки са: да съществува валиден менителничен ефект-менителница, запис на заповед и др.; този менителничен ефект да е преюдициран или прескрибиран, т.е. активно легитимиран да предяви специалният менителничен иск за неоснователно обогатяване е приносителят на записа на заповед, който е изгубил възможността да упражни правата си по менителничните искове, тъй като последните са погасени по давност като просрочени/прескрибирани/ или поради не извършване на необходимите действия за запазването на правата по менителничните ефекти/преюдициране/; имуществена вреда в патримониума на приносителя на записа на заповед, който търпи вреди и същата е причинена от невъзможността да реализира правата си по менителничния ефект и неоснователно обогатяване на издателя на записа на заповед, който не е изплатил сумите по валидния менителничен ефект, въпреки, че е поел обещание да заплати.

Съобразявайки горното и след като по делото се установи, че така представеният от ищеца запис на заповед е неистински, не е автентичен, настоящият съдебен състав счита, че този документ не обективира действителна едностранна абстрактна сделка и съответно не поражда менителнични права и задължения, поради което и не е налице основание да бъде ангажирана отговорността на ответника на претендираното основание - чл. 534 ТЗ. Поради това, така предявения иск следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан, което важи и за акцесорното искане по чл. 86 ЗЗД, което е обусловено от уважаването и основателността на главния иск.

По така изложените съображения, настоящият съдебен състав намира доводите по въззивната жалба на И. С. В. за неоснователни и поради съвпадение в изводите на двете съдебни инстанции за неоснователност на исковите претенции, на основание чл. 271, ал. 1 ГПК обжалваното решение следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

С оглед изхода на делото, жалбоподателят И. С. В. следва да бъде осъден на основание чл. 78, ал. 3 вр. чл. 273 ГПК да заплати на въззиваемата страна Ц. М. М. сумата от 3 777 лв. (три хиляди седемстотин седемдесет и седем лева), представляваща направени разноски във въззивното производство – заплатено адвокатско възнаграждение.

Водим от горното, настоящият съдебен състав на Апелативен съд – София

РЕШИ:

Потвърждава решение № 260027/17.02.2021 г., постановено по търг. дело № 46/2020 г. по описа на Окръжен съд – София.

Осъжда И. С. В. от гр. ***, ул. „****“ 52Б, ет. 1, ап. 1, с ЕГН:***** да заплати на Ц. М. М. от гр. ***, ул. „****“ № 1, с ЕГН:***** сумата от **3 777 лв.** (три хиляди седемстотин седемдесет и седем лева), представляваща направени разноски във въззивното производство – заплатено адвокатско възнаграждение.

Настоящото решение **подлежи на касационно обжалване** при наличие основанията по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____